

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000227

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басенко Руслан Олександрович

2. Ruslan O. Basenko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9760-6321

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Історія, Історик. Учитель історії

Місце роботи здобувача: Заклад вищої освіти "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373644

Місцезнаходження: вул. Львівська, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 44.053.03

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01

Тема дисертації:

1. РОЗВИТОК ІДЕЇ ЦІЛІСНОЇ ОСВІТИ ОСОБИСТОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ СВІТОГЛЯДНИХ СИСТЕМАХ РАНЬОГО НОВОГО ЧАСУ
2. The Development of the Idea of Holistic Personality Education in the European Worldview Systems of the Early Modern Period

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено історико-педагогічному компаративному аналізу змісту та шляхів розвитку гуманістичної ідеї цілісної освіти особистості в європейських світоглядних системах у ранній Новий час. Простежено особливості розуміння та інтерпретації ідеї цілісної освіти в ренесансно-гуманістичному освітньо-педагогічному дискурсі, релігійних освітніх системах протестантської Реформації та католицької Реформи, проаналізовано її ціннісно-сміслові, змістові, методичні та організаційно-педагогічні засади. Доведено, що тогочасні світські (ренесансний гуманізм, раціоналізм) і релігійні (християнський гуманізм, протестантський і посттридентський реформаційні рухи, православна освітня традиція) культурно-світоглядні системи в процесі ідейно-світоглядної боротьби та взаємодії вибудували системне уявлення про

цілісну освіту особистості. Обґрунтовано, що запропоноване ранньомодерними мислителями уявлення про цілісну освіти відбивалося у трьох вимірах: як педагогічний ідеал, що було представлено у педагогічній максимі «досконалої особистості» (*“perfectio hominis”*) та ренесансній ідеї «освіченого благочестя» (*“pietas litterata”*); як інтегрований зміст освіти, що формувався на основі «гуманістичних студій» (*“studia humanitatis”*); як інтегрована організаційно-педагогічна та інституційна система. Запропоновано напрями залучення педагогічного потенціалу європейської ідеї цілісної освіти особистості в хід організаційно-педагогічного удосконалення сучасного освітнього простору. Ключові слова: освіта, цілісна освіта, гуманізм, особистість, педагогічний ідеал, світоглядна система, ренесансний гуманізм, протестантський гуманізм, посттридентський гуманізм, ранній Новий час, навчання, виховання.

2. The dissertation is devoted to a historical-pedagogical comparative analysis of the content and developmental trajectories of the humanistic idea of holistic personality education within the European worldview systems of the Early Modern period. The study traces the evolution of the understanding and interpretation of holistic education in the educational and pedagogical discourse of Renaissance humanism, as well as in the religious educational systems of the Protestant Reformation and the Catholic Reformation. It analyses the axiological, conceptual, curricular, methodological, organizational, and pedagogical foundations of this idea and proposes directions for incorporating the pedagogical potential of the European concept of holistic education into the organizational and pedagogical modernization and innovative development of the contemporary educational environment. Demonstrates that the Early Modern conception of holistic education developed by leading thinkers of the period was manifested in three interrelated dimensions: 1) as a pedagogical ideal, embodied in the educational maxim of “the perfect individual” (*“perfectio hominis”*) and the Renaissance concept of “learned piety” (*“pietas litterata”*). Within these concepts, the values of “piety and erudition” (*“pietas et eruditio”*) and “active spirituality” were progressively established, followed by the ideals of “liberal learning” (*“liberalis eruditio”*) and the “active life” (*“vita activa”*). Together, these principles constituted the foundation of the pan-European humanistic educational ideal and provided the intellectual basis for the formation of a renewed educational system grounded in the ideas and principles of humanist philosophy; 2) as an integrated educational curriculum, developed on the basis of “humanistic studies” (*“studia humanitatis”*), mastery of which was achieved through the “imitation of the ancients” (*“imitatio antiquorum”*) and the study of “good literature” (*“bonae litterae”*). This educational model fostered the cultivation of “wisdom” (*“sapientia”*), “rhetorical excellence” (*“eloquentia”*) and “religious piety” (*“pietas”*) as the core intellectual and moral qualities of the educated individual; 3) as an integrated organizational, pedagogical, and institutional system, in which the humanist vision of holistic education encompassed all essential components of the educational process. This included the development of comprehensive curricula, the reform of the professional status of teachers and the establishment of advanced professional standards for teacher-mentors by the standards of the Early Modern period, as well as the institutional legitimization of requirements concerning the physical organization of educational institutions, the arrangement of learning spaces, the regulation of the instructional process, and other organizational aspects of schooling. Proposes an original authorial definition of “holistic education” as an integrated and intersubjective process of developing life values, individual experience, and innovative competencies which, being grounded in the principles of integration, individualization, democracy, and inclusion, ensures the comprehensive development of the individual and the formation of a holistic, life-affirming worldview. The Early Modern concept of holistic personality education has been synthesized, and a comparative historical-pedagogical analysis has been undertaken to examine the distinctive features of its interpretation and development within the secular and religious worldview systems of the period. The study identifies the principal stages, developmental trends, regularities, distinctive characteristics, and inherent contradictions in the evolution of the idea of holistic personality education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гриньова М., Басенко Р. Історико-педагогічна експертиза інноваційного освітнього середовища за критеріями ранньомодерної концепції цілісної освіти особистості. Нова українська школа та моделі взаємодії в кризових умовах : колективна монографія / за ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 6–20. (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 9–11; 14–20).
- Басенко Р. О. Розвиток ідеї цілісної освіти особистості в європейських світоглядних системах раннього Нового часу : навч.-метод. посіб. Полтава : Швидкодрук, 2023. 105 с.
- Grynova M., Basenko R., Fazan V., Loboda D., Zuyenko M. Comprehensive Education in the European Socio-Cultural Space in the Early Modern Times. AD ALTA : Journal of Interdisciplinary Research. 2024. Iss. 14/02-XLIV. P. 45–48. (Особистий внесок Р. О. Басенка: Р. 46–47). (Web of Science Core Collection).
- Basenko R., Grynova M., Fazan V., Zuyenko M., Miroshnychenko V. Holistic Education Concept : Historical-Pedagogical, Legal, Sociocultural Foundations of Institutionalization in the European Social Space. Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology. 2025. Vol. 32. No. S 4. P. 2183–2189. (Особистий внесок Р. О. Басенка: Р. 2186–2188). (Scopus).
- Zhamardiy V. O., Kononets N. V., Danysko O. V., Basenko R. O., Yemets A.V., Skrinnik Y. O., Boiarynova I. O. Experimental Implementation of Educational Coaching Technology in the System of Resource-Oriented Training of Bachelors in Therapy and Rehabilitation. World of Medicine and Biology. 2025. № 4 (94). P. 66–71. (Особистий внесок Р. О. Басенка: Р. 67–68). (Web of Science Core Collection).
- Hod B., Hod N., Basenko R. The Youth Policy Humanistic Relevance of the Society of Jesus in the Early Modern Period: the Newest Navigation of Foreign Historiography. East European Historical Bulletin. 2019. № 13. P. 179–191. (Особистий внесок Р. О. Басенка: Р. 185–189). (Web of Science Core Collection).
- Басенко Р. Ідея цілісної освіти особистості у педагогічному вченні лідерів ренесансного гуманізму. Імідж сучасного педагога. 2024. № 6 (219). С. 23–27.
- Басенко Р. Цілісна освіта особистості в європейських світоглядних системах раннього Нового часу : науководослідні треки та методологічні кластери історикопедагогічного дослідження. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2024. № 3 (137). С. 386–402.
- Басенко Р. Історико-педагогічна реконструкція ранньомодерної ідеї цілісної освіти особистості : концептуально-епістемологічні интенції дослідження. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2024. № 4 (138). С. 357–369.
- Басенко Р. Мартін Лютер та Філіп Меланхтон: ідея цілісної освіти особистості у педагогічному вченні лідерів протестантського гуманізму. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2023. № 4 (128). С. 277–290.
- Басенко Р. Цивілізаційне значення гуманістичних ідей цілісної освіти у розвитку української національної ідентичності у ранній Новий час. Витоки педагогічної майстерності. Педагогічні науки : наук. журн. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. Вип. 30 С. 36–43.
- Басенко Р. Від античної “*paideia*” та ренесансної “*pietas litterata*” до постмодерної “*holistic education*” : генезис ідеї цілісної освіти особистості. Естетика і етика педагогічної дії. Київ ; Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. Вип. 26. С. 58–71.
- Басенко Р. Цілісна освіта особистості: історико-педагогічні та інноваційні виміри дефініцій. Імідж сучасного педагога. 2022. № 1 (202). С. 46–51.

- Гриньова М., Басенко Р. Розвиток гуманістичних ідей цілісної освіти особистості в освітньо-філософській спадщині Григорія Сковороди. Імідж сучасного педагога. 2022. № 4 (205). С. 12–17. (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 12–14).
- Басенко Р. Правова освіта як системотворчий складник цілісної освіти сучасної особистості. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2022. № 9–10 (123–124). С. 460–468.
- Басенко Р. Нормативно-правові та організаційно-педагогічні засади правової освіти у мейнстрімі цілісної освіти майбутніх фахівців ЗВО. Імідж сучасного педагога. 2023. № 5 (212). С. 86–91.
- Басенко Р. Дитина і дитинство у ранньомодерних вченнях про цілісну освіту особистості. Імідж сучасного педагога. 2025. № 1 (220). С. 21–25.
- Басенко Р. “Perfectio Hominis”: фізичне виховання у ранньомодерних уявленнях про цілісну освіту та формування досконалої особистості. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2024. № 6 (140). С. 160–171.
- Басенко Р. Музика і музичне виховання у ранньомодерних гуманістичних вченнях про цілісну освіту особистості. Молодь і ринок. 2025. № 2 (234). С. 88–94.
- Басенко Р., Мякушко Н. “Humanist master”: гуманістичні інтонації педагогічної взаємодії в реалізації ранньомодерної ідеї цілісної освіти особистості. Педагогічна академія : наукові записки. 2025. № 16. С. 1–16. (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 7–16).
- Басенко Р.О. Ранньомодерна гуманістична епістемологія цілісної освіти: доктринальне знання авторитетів VS індивідуальний досвід. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2025. № 1. С. 246–256.
- Басенко Р.О. “Ad Fontes”: історичні першоджерела дослідження розвитку ідеї цілісної освіти особистості у європейських світоглядних системах раннього Нового часу. Молодь і ринок. 2025. № 3 (235). С. 78–84.
- Басенко Р., Шаравара Р., Зубков І. Інноваційний потенціал штучного інтелекту в індивідуалізації навчання за критеріями ренесансно-гуманістичної ідеї цілісної освіти особистості. Педагогічна академія : наукові записки. 2025. № 15. С. 1–17 (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 1–11).
- Басенко Р.О. Театр як педагогічна форма реалізації завдань цілісної освіти особистості у ранній Новий час. Мистецтво в культурі сучасності : теорія та практика навчання: зб. наук. пр. Вінниця : ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2025. № 5. Т. 1. С. 99–106.
- Басенко Р.О. Відображення гуманістичної ідеї цілісної освіти особистості в ранньомодерних освітніх курикулумах. Вісник науки та освіти. 2025. № 4 (34). С. 1003–1013.
- Басенко Р. О. Цілісна освіта особистості : постмодерний вимір педагогічної категорії. Slovak International Scientific Journal. 2025. Iss. 93. P. 44–46.
- Басенко Р. О. Освіта та освіченість за ранньомодерними критеріями цілісної освіти особистості. Danish Scientific Journal. 2025. Iss. 94. P. 72–74.
- Басенко Р. О. Диспути як ранньомодерна педагогічна форма реалізації гуманістичної ідеї цілісної освіти особистості. Scientific World Journal. 2025. Iss. 30. Part 4. P. 13–19.
- Басенко Р. Неперервна освіта особистості в едукологічному мейнстрімі цілісної освіти: концептуальний вимір. Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : Матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 25–26 серпня 2022 р. Київ, 2022. С. 38–40.
- Басенко Р. Історико-педагогічний підхід у дослідженні генези ідеї цілісної освіти особистості. Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України : виклик глобального світу : Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 17–18 травня 2023 р. Полтава : ПІЕП, 2023. С. 50–51.
- Басенко Р. О. Концепція дослідження розвитку ідеї цілісної освіти особистості в європейських світоглядних системах раннього Нового часу. Дидаскал : часопис : Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. «Реформування вищої освіти в контексті забезпечення сталого розвитку суспільства», м. Полтава, 15–16 листопада 2022 р. Полтава : ПНПУ, 2022. № 23. С. 38–41.

- Басенко Р. Принципи цілісної освіти особистості в сучасному зарубіжному історико-педагогічному дискурсі. Молодий вчений модерну – фундамент розвитку освіти, науки та бізнесу в Україні : Матеріали III Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., м. Дніпро, 22 червня 2022 р. Дніпро : КЗВО «ДАНО» ДОР», 2022. С. 115–119.
- Басенко Р. Історичні та соціокультурні передумови формування освітніх систем у ранній Новий час. Міждисциплінарні дослідження : гуманітарні та природничі науки : Матеріали наук.-практ. конф., м. Одеса, 22–23 липня 2022 р. Одеса : Молодий вчений, 2022. С. 34–38.
- Басенко Р. Інноваційний потенціал цілісної освіти у розвитку обдарованої особистості. Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості: в умовах воєнного стану : Матеріали наук.-практ. онлайн-конф., м. Київ, 23–25 червня 2022 р. Київ, 2022. С. 9–13.
- Басенко Р. Цілісна освіта особистості у постмодерному суспільстві: цивілізаційний аспект. Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку : зб. наук. ст. учасників Третьої Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 185–187.
- Басенко Р. Критерії цілісної особистості в соціокультурному ландшафті VUCA-WORLD. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 17 червня 2022 р. : у 2 т. Одеса : Гельветика, 2022. Т. 1. С. 880–883.
- Басенко Р. Реалізація ранньомодерних ідей цілісної освіти особистості засобами STEAM-освіти. Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України : виклик глобального світу : Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 19–20 травня 2022 р. Полтава : ППЕП, 2022. С. 57–58.
- Басенко Р. Цілісна освіта в умовах VUCA-світу : освітософський аспект. Молодь : освіта, наука, духовність : тези доповідей XIX Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і мол. вч., м. Київ, 24 червня 2022 р. Київ : Ун-т «Україна», 2022. С. 195–196.
- Басенко Р. Якість цілісної освіти особистості: підходи та критерії. Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану : тези доп. Всеук. наук.-практ. конф., м. Харків, 22 червня 2022 р. Харків : ХНУВС, 2022. С. 44–46.
- Басенко Р., Шаравара Р., Зубков І. Методологія цілісної освіти у розвитку сучасного освітнього середовища з використанням інструментарію штучного інтелекту. Педагогічна академія : наукові записки. 2025. № 19. С. 1–19. (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 7–15).
- Басенко Р.О. Гуманістичні засади організаційно-управлінської діяльності у Полтавському державному педагогічному інституті імені В. Г. Короленка у другій половині XX століття. Імідж сучасного педагога. 2025. № 5 (224). С. 65–69.
- Басенко Р. Аксіологічний вимір правової освіти сучасного офіцера збройних сил в умовах воєнного стану в Україні. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2023. № 3 (127) С. 414–423.
- Басенко Р., Аванесян Г. Інклюзивна освіта як пріоритетний напрям трансформації сучасного освітнього простору. Інклюзивне освітнє середовище : проблеми, перспективи та кращі практики : тези доповідей XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29–30 листопада 2023 р. : у II част. Ч. І. Київ : Ун-т «Україна», 2023. С. 203–206. (Особистий внесок Р. О. Басенка: С. 204–205).
- 44. Басенко Р. Сентенційна тетрархія освітософського дискурсу : актуалітети дидактичної репрезентації курсу «Філософія освіти». Київські філософські студії : матеріали наук. конф., м. Київ, 16–17 травня 2019 р. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2019. С. 289–292.
- 45. Басенко Р. Цілісна освіта у європейському соціокультурному просторі: програма вибіркової навчальної дисципліни. Полтава: Швидкодрук, 2023. 32 с.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U114718

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриньова Марина Вікторівна

2. Maryna V. Grynyova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3912-9023

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені
В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мокляк Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Mokliak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9922-7667

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені
В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лавріненко Олександр Андрійович
2. Oleksandr A. Lavrinenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8673-319X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України**Код за ЄДРПОУ:** 21593122**Місцезнаходження:** вул. Максима Берлінського, Київ, 04060, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія педагогічних наук України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ваховський Леонід Цезаревич
2. Leonid T. Vakhovskyi

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4163-2453**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"**Код за ЄДРПОУ:** 02125131**Місцезнаходження:** вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові**
голови ради

Гриньова Марина Вікторівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Фазан Василь Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Петренко Л.М.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна